

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การสื่อสารเพื่อการป้องกันยาเสพติดของกลุ่มผู้ใช้แรงงาน โรงงาน
อุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาลักษณะการเปิดรับสื่อมวลชนของกลุ่มผู้ใช้แรงงานในโรงงาน
อุตสาหกรรม
2. เพื่อศึกษาลักษณะการเปิดรับสื่อบุคคลของกลุ่มผู้ใช้แรงงานในโรงงาน
อุตสาหกรรม
3. เพื่อศึกษาลักษณะการเปิดรับข่าวสารความรู้เรื่องยาเสพติดและการป้องกัน
ยาเสพติดจากสื่อมวลชนของกลุ่มผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม
4. เพื่อศึกษาลักษณะการเปิดรับข่าวสารความรู้ เรื่องยาเสพติดและการป้องกัน
ยาเสพติดจากสื่อบุคคลของกลุ่มผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม
5. เพื่อศึกษาระดับความรู้และความเข้าใจ เรื่องยาเสพติดและการป้องกัน
ยาเสพติด ของกลุ่มผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม
6. เพื่อศึกษาความเชื่อและทัศนคติที่มีต่อการดำรงชีพ การทำงาน การใช้
เวลาว่าง คุณธรรม ความมุ่งหวังในชีวิต
7. เพื่อศึกษาทัศนคติต่อการใช้ยาเสพติดของกลุ่มผู้ใช้แรงงานในโรงงาน
อุตสาหกรรม
8. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรของผู้ใช้แรงงานใน
โรงงานอุตสาหกรรมกับอัตราการเปิดรับสารด้านการป้องกันยาเสพติดทางสื่อมวลชนและสื่อ
บุคคล
9. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรของผู้ใช้แรงงานในโรงงาน
อุตสาหกรรมกับความรู้เกี่ยวกับสารด้านการป้องกันยาเสพติดที่ได้รับจากสื่อมวลชนและสื่อ
บุคคล

10. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรของผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมกับทัศนคติต่อการใช้ยาเสพติดและการป้องกัน
11. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเปิดรับสารด้านการป้องกันยาเสพติดกับความรู้เกี่ยวกับสารเสพติดและการป้องกัน
12. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเปิดรับสารด้านการป้องกันยาเสพติดกับทัศนคติต่อการใช้ยาเสพติดและการป้องกัน
13. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้เกี่ยวกับสารเสพติดและการป้องกันกับทัศนคติต่อการใช้ยาเสพติดและการป้องกัน

ลักษณะของการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาคือกลุ่มผู้ใช้แรงงานโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางลงมาถึงขนาดย่อม 4 ประเภท ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรมผลิตเฟอร์นิเจอร์ รองเท้า กาว และอาหารกระป๋อง จำนวน 512 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามที่กำหนดขึ้นเพื่อการสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ เพื่อใช้อธิบายข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง การเปิดรับสื่อมวลชนและสื่อบุคคล การเปิดรับข่าวสารเรื่องยาเสพติดและการป้องกันจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล ความรู้และความเข้าใจเรื่องยาเสพติดและการป้องกัน ทัศนคติต่อการดำรงชีพและการทำงาน ทัศนคติต่อการใช้ยาเสพติดและการป้องกันสำหรับการทดสอบสมมติฐานนั้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ t-test, One Way Analysis of Variance และทดสอบหากกลุ่มที่แตกต่างด้วยวิธีของ Scheffe เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 1 สมมติฐานที่ 2 และสมมติฐานที่ 3 ใช้สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ทดสอบสมมติฐานที่ 4 สมมติฐานที่ 5 และสมมติฐานที่ 6 โดยใช้โปรแกรม SPSS-XPC ในการวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐาน

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาซึ่งเป็นผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 512 คน เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 15-30 ปี และนับถือศาสนาพุทธเกือบทั้งหมด สำหรับการศึกษานั้นส่วนใหญ่จบแค่ระดับประถมศึกษา ส่วนสถานภาพการสมรสนั้นกลุ่มผู้ใช้แรงงานที่แต่งงานแล้วมีมากกว่ากลุ่มผู้ใช้แรงงานที่เป็นโสดอยู่เล็กน้อย และผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่จะมีอายุการทำงานระหว่าง 1-5 ปี มากที่สุดถึง 3 ใน 4 ส่วน และในเรื่องของภูมิภาคนั้น ผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางและภาคเหนือ ตามลำดับ สำหรับการพักอาศัยนั้นกลุ่มตัวอย่างเช่าบ้านอยู่กับสามีและภรรยาเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือ เช่าอยู่กับเพื่อน พักบ้านตัวเอง และพักอยู่ในโรงงานตามลำดับ ส่วนรายได้ในส่วนนี้ส่วนใหญ่เกินกว่าครึ่งที่มีรายได้ไม่เกิน 4,000 บาท จำนวนพี่น้องในครอบครัวนั้น ส่วนใหญ่จะมีอยู่ระหว่าง 4-6 คน โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องเลี้ยงดูพ่อแม่ทางบ้านด้วย และกลุ่มตัวอย่างเกินกว่าครึ่งที่สามารถเก็บออมเงินได้

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ลักษณะการเปิดรับสื่อมวลชนและสื่อบุคคล

สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ นิตยสาร และหนังสือพิมพ์นั้น พบว่า หนังสือพิมพ์ไทยรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ที่กลุ่มตัวอย่างอ่านมากที่สุด ส่วนคอลัมน์ที่อ่านมากที่สุด ได้แก่ คอลัมน์ข่าวทุกประเภท

-วิทยุกระจายเสียง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะเปิดรับวิทยุกระจายเสียงทุกวัน ส่วนสถานที่ที่เปิดรับนั้น ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างจะจำไม่ได้เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ เปิดทั่วไปทุกสถานที่และช่วงเวลาในการเปิดรับนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะไม่เปิดรับในช่วงไหนเป็นประจำแน่นอน สำหรับรายการที่กลุ่มตัวอย่างรับฟังนั้นได้แก่ รายการเพลง

-โทรทัศน์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกินกว่าครึ่งเปิดโทรทัศน์ชมทุกวัน โดยสถานีโทรทัศน์ช่อง 7 จะเป็นสถานที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับชมกันมากที่สุด ส่วนเวลาที่เปิดรับชมกันมากที่สุดคือ ช่วงเวลา 19.00 น. เป็นต้นไป และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกินกว่าสามในสี่เปิดรับชมรายการทุกรายการคละกันไป

- สื่อบุคคล กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะไม่ค่อยได้พูดคุยกับพ่อแม่ พี่น้อง และลูก ส่วนเพื่อนในโรงงาน เพื่อนสนิท และสามีภรรยา นั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะใช้เวลาพูดคุย วันละ 3 ชั่วโมง สำหรับนายจ้างนั้นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกินกว่าครึ่งจะใช้เวลา นาน ๆ ครั้ง ในการพูดคุยในแต่ละวัน โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะคุยกับเพื่อนในโรงงาน เพื่อนสนิท และ สามีภรรยาและแฟน ในทุก ๆ เรื่อง และเวลาที่มีปัญหา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะบอกและปรึกษา พ่อแม่เป็นคนแรก รองลงมาคือบอกและปรึกษาสามีภรรยาหรือแฟน สำหรับจำนวนเพื่อนสนิทของ กลุ่มตัวอย่างนั้น ส่วนใหญ่ประมาณหนึ่งในสี่ส่วนจะมีเพื่อนสนิทอยู่ 3 คน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ลักษณะการเปิดรับข่าวสารความรู้เรื่องยาเสพติดและการป้องกัน จากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล

โฆษณาและเรื่องเกี่ยวกับยาเสพติดจากคอลัมน์และรายการต่าง ๆ ที่กลุ่มตัวอย่าง ได้อ่าน ได้ฟัง และได้ชม มานั้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกินกว่าครึ่งจะไม่ได้อ่านและฟัง โฆษณาและเรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับยาเสพติดจากหนังสือพิมพ์และวิทยุ แต่กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่จะได้รับทราบข้อมูลจากการชมโทรทัศน์ทุก ๆ รายการ

คำขวัญ "รักชีวิตป้องกันยาเสพติดเดี๋ยวนี้" กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะได้ยินคำขวัญนี้ จากโทรทัศน์มากที่สุด และผลของการได้ยินคำขวัญนี้ ทำให้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะรู้สึกว่าเป็น การเตือนสติ ทำให้เกิดความกลัว นึกถึงโทษทำให้ไม่ยอมทดลอง ส่วนคำขวัญอื่น ๆ นั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกินกว่าครึ่งบอกว่าเคยได้ยินแต่จำไม่ได้

สำหรับเรื่องราวและสถานการณ์เกี่ยวกับยาเสพติดอื่น ๆ ที่กลุ่มตัวอย่างได้ยินได้ฟัง มาจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคลนั้น พบว่า

- เรื่องการจับกุมผู้ค้าและผู้ผลิตยาเสพติด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกินกว่าครึ่งได้ยิน เรื่องราวมาจากโทรทัศน์

- เรื่องการบำบัดรักษาและการฟื้นฟูสภาพผู้ติดยา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกินกว่าครึ่ง ที่ได้ยินได้ฟังเรื่องราวมาจากโทรทัศน์

- เรื่องสถานการณ์ของยาเสพติดระดับชาติ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะบอกว่าไม่เคยได้ยินมาเลย และรองลงมาคือบอกว่าได้ยินได้ฟังมาจากโทรทัศน์

- เรื่องสถานการณ์ยาเสพติดระดับโลก กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกินกว่าครึ่งบอกว่าไม่เคยได้ยินได้ฟังมาเลย ส่วนอันดับรองลงมาเกินกว่าหนึ่งในสี่ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดบอกว่าเคยได้ยินได้ฟังมาจากโทรทัศน์

- เรื่องการป้องกันและต่อต้านยาเสพติดในโรงเรียนหรือชุมชน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกือบครึ่งบอกว่าเคยได้ยินมาจากโทรทัศน์

- เรื่องผลของการเสพยาต่อสุขภาพและสังคม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกินกว่าครึ่งบอกว่าเคยได้ยินได้ฟังเรื่องราวมาจากโทรทัศน์

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจเรื่องยาเสพติดและการป้องกัน

- สาเหตุของการติดยาเสพติด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าเพื่อนชักชวนและปัญหาครอบครัว รองลงมาคืออยากลอง

- การป้องกันไม่ให้คนติดยา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าให้พ่อแม่คอยตักเตือนให้ความอบอุ่น ให้ความสนใจลูก รองลงมาคือให้คำแนะนำ อธิบายให้ความรู้

- บุคคลและสื่อที่น่าเชื่อถือที่สุดในการบอกให้เชื่อเรื่องโทษพิษและการป้องกันยาเสพติดกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกือบครึ่งตอบว่าพ่อแม่ น่าเชื่อถือที่สุด

- การแนะนำเพื่อนไม่ให้ลองยาเสพติด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวนครึ่งหนึ่งของทั้งหมด ตอบว่าแนะนำให้ไม่ควรลองยาเพราะไม่ดี

ระดับความรู้ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสิ่งไหนเป็นยาเสพติดและมีอันตรายหรือไม่นั้นพบว่า

- ผีน กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดรู้ว่าผีนเป็นยาเสพติด แต่มีเกินกว่าครึ่งหนึ่งของทั้งหมดที่ไม่รู้ว่าผีนมีอันตรายอย่างไร

- กัญชา กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดรู้ว่ากัญชาเป็นยาเสพติดและกลุ่มตัวอย่างเกินกว่าครึ่งรู้ว่ากัญชามีอันตราย

-กระท่อม กลุ่มตัวอย่างประมาณสามในสี่รู้ว่ากระท่อมเป็นยาเสพติด แต่ก็มีกลุ่มตัวอย่างประมาณสามในสี่ของทั้งหมด ที่ไม่รู้ว่ากระท่อมมีอันตรายอย่างไร

-ทินเนอร์ กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดรู้ว่าทินเนอร์เป็นยาเสพติด และกลุ่มตัวอย่างเกือบสามในสี่รู้ว่าทินเนอร์มีอันตราย

-ยาม้า กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดรู้ว่ายาม้าเป็นยาเสพติด และกลุ่มตัวอย่างเกินกว่าสามในสี่ถึงอันตรายของยาม้า

-เฮโรอีน กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดรู้ว่าเฮโรอีนเป็นยาเสพติด แต่ก็มีกลุ่มตัวอย่างเกินกว่าครึ่งที่ไม่รู้ถึงอันตรายของเฮโรอีน

-ยาแก้ปวด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกือบสามในสี่ว่ายากแก้ปวดเป็นยาเสพติด แต่ก็มีกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เกินกว่าครึ่งที่ไม่รู้ว่ายากแก้ปวดมีอันตรายอย่างไร

-กาว 3k กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมด รู้ว่ากาว 3k เป็นยาเสพติดและก็มีกลุ่มตัวอย่างเกินกว่าครึ่งที่รู้ว่ากาว 3k มีอันตราย

-บุหรี่ กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมด รู้ว่าบุหรี่เป็นยาเสพติด และกลุ่มตัวอย่างเกินกว่าสามในสี่ที่รู้ว่าบุหรี่มีอันตราย

-เครื่องดื่มชูกำลัง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เกินกว่าครึ่งรู้ว่า เครื่องดื่มชูกำลัง เป็นยาเสพติด แต่ก็มีกลุ่มตัวอย่าง เกินกว่าครึ่ง เช่นเดียวกันที่ไม่รู้อันตรายของ เครื่องดื่มชูกำลัง

-เหล้าเบียร์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สามในสี่รู้ว่า เหล้า เบียร์ เป็นยาเสพติด และกลุ่มตัวอย่าง เกินกว่าครึ่งก็รู้ถึงอันตรายของเหล้าและเบียร์

สำหรับสถานบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดที่กลุ่มตัวอย่างรู้จักมากที่สุดคือสำนักสงฆ์ ถ้ากระบอก ส่วนสาเหตุของการไม่ไปบำบัดรักษาของผู้ติดยาเสพติดนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกือบครึ่ง ตอบว่า เพราะกลัวตาย กลัวเจ็บปวด กลัวถูกจับ กลัวพ่อแม่ทราบ กลัวสังคมรังเกียจ และจิตใจไม่เข้มแข็งพอ และในเรื่องของการมีส่วนช่วยป้องกันการติดยาเสพติดนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกือบครึ่งตอบว่า ช่วยโดยการห้ามปราม ชี้แจงโทษและอันตรายของยาเสพติด

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเชื่อและทัศนคติต่อการดำรงชีพ การทำงาน
การใช้เวลาว่าง คุณธรรม ความมุ่งมั่นในชีวิต

- ความคาดหวังในอนาคต กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มุ่งหวังที่จะทำธุรกิจส่วนตัว
- การเป็นที่พึ่งพาของคนอื่น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะเป็นที่พึ่งพาของพ่อแม่

และพี่น้อง

- ความคิดเห็นเกี่ยวกับคนดี กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดว่าคนดีคือคนที่ประพฤติดี

มีเมตตา จิตใจกว้างขวาง

- ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุข กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดว่าความสุขคือการมีครอบครัวที่ดี และอบอุ่น

-ความสัมพันธ์ที่คืนในบ้านมีให้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกินกว่าสามในสี่ได้รับความรักเท่ากันทุกคนในบ้าน

-เรื่องที่วิตกกังวล กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่วิตกเรื่องงานและสภาพแวดล้อมของสถานที่ทำงาน

-ความพอใจในงานที่ทำอยู่ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ พพอใจในงานที่ทำอยู่เพราะเป็นงานที่ถนัด ชอบเพราะความเป็นอยู่ดีขึ้น

- การใช้เวลาว่างในวันหยุด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างในวันหยุดทำงานบ้าน

- การทำกิจกรรมร่วมกันของผู้ใช้แรงงาน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ทำกิจกรรมร่วมกัน

ได้แก่ เล่นกีฬา เทียว ทอดกฐิน บริจาคโลหิต และงานรื่นเริง

สวัสดิการต่าง ๆ ที่มีให้คนงาน

- ลานกีฬา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับสวัสดิการด้านนี้

-ที่อ่านหนังสือพิมพ์ กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับสวัสดิการที่อ่านหนังสือพิมพ์ มีเท่ากับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้รับสวัสดิการด้านนี้

- โทรทัศน์ให้คนงานดู กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้รับสวัสดิการด้านนี้

- เครื่องฉายวิดีโอ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้รับสวัสดิการด้านนี้

- เสียงตามสายในโรงงาน กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับสวัสดิการด้านนี้มีมากกว่า

กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้อยู่เล็กน้อย

- เปิดวิทยุให้คนงานฟัง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้รับสวัสดิการด้านนี้
- ห้องประชุม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับสวัสดิการด้านนี้
- ที่พักคนงานในโรงงาน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับสวัสดิการด้านนี้
- ห้องรวมเมื่อพักเที่ยงหรือห้องทำกิจกรรมร่วมกัน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้รับสวัสดิการด้านนี้

-คนให้ความรู้เรื่องยาเสพติด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกินกว่าสามในสี่ไม่ได้รับสวัสดิการด้านนี้

- ชมรมพนักงาน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกินกว่าสามในสี่ไม่ได้รับสวัสดิการด้านนี้
- โรงอาหาร กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกินกว่าครึ่งได้รับสวัสดิการด้านนี้
- ความคิดเห็นต่อเจ้าของโรงงาน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกินกว่าครึ่งคิดว่าเจ้าของโรงงานเป็นคนดี

ตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อการใช้จ่าย

-อิทธิพลของเพื่อนที่มีต่อการลองยา กลุ่มตัวอย่างเกินกว่าครึ่ง มีทัศนคติว่าอิทธิพลของเพื่อนที่มีต่อการลองยามีมากที่สุด เพราะอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกันและควบคุมตัวเองไม่ได้

-ทัศนคติต่อการช่วยเหลือผู้ติดยา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกินกว่าครึ่งจะช่วยเหลือผู้ติดยาด้วยการพยายามบอกให้เลิกและให้ไปรักษา

-ทัศนคติต่อลักษณะของคนที่ติดยา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกือบครึ่งเห็นว่าผู้ติดยาเพราะนิสัยส่วนตัว อยากลอง คบเพื่อนไม่ดี

-ทัศนคติเกี่ยวกับการลงโทษผู้ติดยา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกือบครึ่งหนึ่งเห็นว่าควรจำคุกตลอดชีวิต

-ข้อความเชิญชวนไม่ให้ลองยาผ่านทางวิทยุและโทรทัศน์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกินกว่าครึ่ง เห็นว่าควรแนะนำตักเตือน ชี้แจง ไม่ให้ไปลองเสพยา

ระดับความสนใจของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับเรื่องของยาเสพติด

-การจับกุมผู้ค้ายาเสพติด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกินครึ่งให้ความสนใจในระดับสนใจบ้าง

- การบำบัดรักษาและการฟื้นฟูผู้ติดยา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สนใจอยู่ในระดับสนใจบ้าง
- สถานการณ์ของยาเสพติดระดับชาติ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกือบครึ่งให้ความสนใจในระดับสนใจบ้าง
- สถานการณ์ยาเสพติดทั่วโลก กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกินกว่าครึ่งไม่ใส่ใจในเรื่องนี้เลย
- การป้องกันการต่อต้านยาเสพติด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกินครึ่งให้ความสนใจในระดับสนใจบ้าง
- ผลของยาเสพติดต่อสุขภาพและสังคม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกินครึ่ง ให้ความสนใจอยู่ในระดับสนใจบ้าง

ทัศนคติที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับเรื่องของยาเสพติด

- กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกินกว่าครึ่งถึงเกือบทั้งหมด จะเห็นด้วยกับเรื่องต่าง ๆ
- ต่อไปนี้เป็นคือ

ยาเสพติดเป็นปัญหาสังคม

การติดยามีสาเหตุเพราะยาเสพติดหาง่าย

ผู้ติดยาเป็นผู้ป่วยไม่ใช่ผู้ร้าย

ผู้เสพยาคือผู้หลงยาเพราะอยากทราบว่าจะเสมาแล้วจะเป็นอย่างไร

ผู้ติดยาคือผู้ที่มีปัญหาแล้วหาทางแก้ไข/หาทางออกไม่ได้

ความรู้เรื่องอันตรายของยาเสพติดสามารถยับยั้งไม่ให้คนลองยาได้

คนค้ายาและคนผลิตยาเท่านั้นเป็นอาชญากรควรได้รับการลงโทษอย่างรุนแรง

ปัญหาในครอบครัวทำให้คนติดยา

กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดควรปรับปรุงแก้ไขให้มีบทลงโทษที่รุนแรง เช่น

การประหารชีวิตผู้ค้าและผู้ผลิต

เจ้าหน้าที่บ้านเมืองควรกวาดจับในเรื่องการค้าและการผลิตให้มากกว่านี้

ผู้ติดยาไม่กล้าไปบำบัดรักษาเพราะอายไม่อยากให้คนรู้

คนติดยาไม่กล้าไปบำบัดรักษาเพราะไม่มีเงินจะรักษา

-กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะไม่เห็นด้วยกับข้อความที่ว่า หากคนในครอบครัวติดยาเสพติดต้องช่วยกันปกปิด

ตอนที่ 7 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรกับอัตราการเปิดรับสารด้านการป้องกันยาเสพติด ตามสมมติฐานที่ 1

-ผลการทดสอบสมมติฐานที่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1 ได้แก่ อายุ การศึกษา รายได้ มีความสัมพันธ์กับอัตราการเปิดรับสารด้านการป้องกันยาเสพติด

-ผลการทดสอบสมมติฐานที่ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1 ได้แก่ เพศ สถานภาพ การสมรส ระยะเวลาในการทำงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเปิดรับสารด้านป้องกันยาเสพติด

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรกับความรู้เกี่ยวกับสารด้านการป้องกันยาเสพติดที่ได้รับจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล ตามสมมติฐานที่ 2

-ผลการทดสอบสมมติฐานที่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2 ได้แก่ รายได้ การศึกษา มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสารด้านการป้องกันยาเสพติดที่ได้รับจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล

-ผลการทดสอบสมมติฐานที่ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2 ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระยะเวลาในการทำงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสารด้านการป้องกันยาเสพติดที่ได้รับจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล

ตอนที่ 9 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรกับทัศนคติต่อการใช้ยาเสพติดและการป้องกัน ตามสมมติฐานที่ 3

-ผลการทดสอบสมมติฐานที่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 3 ได้แก่ การศึกษา มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการใช้ยาเสพติดและการป้องกัน

-ผลการทดสอบสมมติฐานที่ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 3 ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ สถานภาพการสมรส ระยะเวลาในการทำงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการใช้ยาเสพติดและการป้องกัน

ตอนที่ 10 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเปิดรับสารด้านการป้องกัน

ยาเสพติดกับความรู้เกี่ยวกับสารเสพติดและการป้องกัน ตามสมมติฐานที่ 4

-ผลการทดสอบสมมติฐานปรากฏว่า อัตราการเปิดรับสารด้านการป้องกัน ยาเสพติดมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสารเสพติดและการป้องกัน ตามสมมติฐานที่ 4

ตอนที่ 11 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเปิดรับสารด้านการป้องกัน

ยาเสพติดทัศนคติต่อการใช้ยาเสพติดและการป้องกัน ตามสมมติฐานที่ 5

-ผลการทดสอบสมมติฐานปรากฏว่า อัตราการเปิดรับสารด้านการป้องกัน ยาเสพติดมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการใช้ยาเสพติดและการป้องกัน ตามสมมติฐานที่ 5

ตอนที่ 12 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับสารเสพติด และการป้องกัน

กับทัศนคติต่อการใช้ยาเสพติดและการป้องกัน ตามสมมติฐานที่ 6

-ผลการทดสอบสมมติฐานปรากฏว่า ความรู้เกี่ยวกับสารเสพติดและการป้องกัน มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการใช้ยาเสพติดและการป้องกัน ตามสมมติฐานที่ 6

อภิปรายผลการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรของผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมกับ
อัตราการเปิดรับสารด้านการป้องกันยาเสพติดทางสื่อมวลชนและสื่อบุคคล

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ลักษณะทางประชากรของผู้ใช้แรงงานในโรงงาน อุตสาหกรรม ได้แก่ อายุ การศึกษา รายได้มีความสัมพันธ์กับอัตราการเปิดรับสารด้านการ ป้องกันยาเสพติดจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 1 ที่ตั้งไว้และ สอดคล้องกับทฤษฎีทางการสื่อสารในส่วนของปัจจัยเกี่ยวกับผู้รับสาร ซึ่งวิเคราะห์ตามลักษณะ ประชากร ได้แก่ อายุ การศึกษา สภาพทางเศรษฐกิจมีส่วนต่อพฤติกรรมและการเปิดรับสาร (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529) โดยในส่วนของอายุนั้นจากทฤษฎีการสื่อสาร พบว่า ในคนหนุ่มสาวจะมีการเปิดรับข่าวสารในสิ่งที่แปลกใหม่หรือน่าสนใจมากกว่าผู้สูงอายุ และคนหนุ่มสาวนั้นจะเป็นผู้ยึดถืออุดมการณ์(idealistic) มองโลกในแง่ดี (optimistic) มากกว่าผู้สูงอายุ ในขณะที่ผู้สูงอายุนั้นจะมีความเป็นคนหัวรั้น

(pragmatic) และมีความระมัดระวัง (cautions) สูงกว่าคนหนุ่มสาว และในการเปิดรับข่าวสารนั้นจะมีระดับการเพิ่มขึ้นตามระดับอายุ จากวัยเด็กจนถึงวัยหนุ่มสาวแล้วจะค่อยลดลงเมื่ออายุสูงขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงสอดคล้องกับทฤษฎีดังกล่าวคือ ผู้ใช้แรงงานกลุ่มอายุ 26-30 ซึ่งอยู่ในวัยหนุ่มสาว เปิดรับข่าวสารด้านยาเสพติดและการป้องกันมากกว่ากลุ่มวัยรุ่นที่มีอายุน้อยกว่าและกลุ่มผู้ใหญ่ที่มีอายุต่ำกว่า นอกจากนี้การวิจัยยังสอดคล้องกับการวิจัยของ อรสา บานขาว (2527) เรื่อง "พฤติกรรมการยอมรับสารด้านการป้องกันยาเสพติดทางวิทยุและโทรทัศน์ของประชาชนในเขตชุมชนแออัดคลองเตย" ที่พบว่า กลุ่มเป้าหมายที่มีอายุแตกต่างกัน เปิดรับสารด้านการป้องกันยาเสพติดแตกต่างกัน โดยกลุ่มอายุ 26-35 เปิดรับข่าวสารทางโทรทัศน์บ่อยครั้งกว่าวัยอื่น ๆ ส่วนการศึกษานั้นเป็นตัวแปรที่สำคัญมากต่อประสิทธิภาพการสื่อสารของผู้รับสาร ก็มีอิทธิพลที่ทำให้บุคคลนั้น ๆ มีความสนใจในข่าวสารแต่ละเรื่องต่างกัน และระดับการศึกษาของผู้รับสารนั้น ทำให้ผู้รับสารมีพฤติกรรมการสื่อสารต่างกันไป เช่น บุคคลที่ยังมีการศึกษาสูงก็มีความสนใจในข่าวสารกว้างขวางแต่จะไม่ค่อยเชื่ออะไรง่าย ๆ จะต้องมีหลักฐานหรือเหตุผลสนับสนุนเพียงพอจึงจะเชื่อ ซึ่งทฤษฎีการสื่อสารดังกล่าวนี้สอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ผู้ใช้แรงงานที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป มีการเปิดรับข่าวสารด้านยาเสพติดและการป้องกันมากกว่า ผู้ใช้แรงงานที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาและระดับประถมศึกษา ส่วนเรื่องรายได้นั้นตามทฤษฎีการสื่อสารได้กล่าวว่าฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจหมายถึงรวมถึงอาชีพ รายได้ เชื้อชาติ และชาติพันธุ์ ตลอดจนภูมิหลังของครอบครัวมีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรมของคน กลุ่มคนที่มีความแตกต่างทางฐานะรายได้จะมีความสนใจต่อตนเองและผู้อื่นแตกต่างกันและต้องการจะเห็นสังคมเจริญและมีส่วนช่วยให้สังคมเจริญขึ้นมากน้อยแตกต่างกัน ทำให้การเปิดรับข่าวสารแตกต่างกัน โดยผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงกว่า หรือมีรายได้มากกว่าจะเปิดรับข่าวสารมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้น้อยกว่า

สำหรับลักษณะทางประชากรของผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม ได้แก่ เพศ สถานภาพการสมรส ระยะเวลาในการทำงานนั้นไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเปิดรับสารด้านการป้องกันยาเสพติดทางสื่อมวลชนและสื่อบุคคล ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ 1 ในเรื่องเพศนั้น ผลการวิจัยสอดคล้องกับ อรสา บานขาว(2527) และแฉว ธนบัตร(2534)

ที่วิจัยเรื่อง "การศึกษาผลการสื่อสารรณรงค์ต่อต้านการเสพยาบ้าที่มีต่อเยาวชนในเขต กรุงเทพมหานคร" ในการวิจัยของ อรสา ปานขาว นั้น

เพศชายและเพศหญิง เปิดรับสารด้านการป้องกันยาเสพติดทางวิทยุและโทรทัศน์ ในอัตราที่ไม่แตกต่างกัน ส่วนการวิจัยของ แววดา ธนบัตร นั้นพบว่า เพศชายและเพศหญิง ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารการรณรงค์ต่อต้านการเสพยาบ้า แต่ก็มีการวิจัยและ ทฤษฎีหลายเรื่องที่พบว่า เพศหญิงเป็นตัวแปรที่กำหนดความสนใจและใฝ่ใฝ่ใจให้สนใจ เรื่องต่าง ๆ ได้ง่ายกว่าเพศชายอย่างเช่น แนวคิดในหนังสือเรื่อง The Real Difference Between Men and Women ซึ่งเขียนโดย L.W. Robinson ได้วิเคราะห์ถึงความแตกต่างระหว่างเพศหญิงและเพศชายได้ว่า มีจุดมุ่งหมายของชีวิต พฤติกรรมทางสังคม สมองเพศ และความคิดเห็น ที่แตกต่างกันในการมองปัญหาต่างกัน (สุชา จันทรเฒ, 2511) ส่วนการวิจัยของ เจนิสและฟิลด์ (Janis and Field, 1966) พบว่า ระหว่างเพศหญิงและเพศชาย เพศหญิงจะถูกชักจูงใจได้ง่ายกว่าเพศชาย อย่างไรก็ตามการวิจัยเหล่านี้ก็ไม่ได้ทำการศึกษาในเรื่องการเปิดรับสารด้านการป้องกันยาเสพติดในโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งมีลักษณะทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคมที่แตกต่าง ทำให้ผลการวิจัยออกมาแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาวิวัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมของไทยแล้วจะพบว่า "ภาพ" ดั้งเดิมเกี่ยวกับชายและหญิงในสังคมไทย เริ่มเปลี่ยนแปลงไปมาก เช่น หญิงออกมาทำงานนอกบ้านมากขึ้น อาชีพบางอย่างที่เคยเป็นเฉพาะชายหรือหญิง เริ่มเปลี่ยนแปลงโดยลดขอบเขตของเพศออกไป (สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529) จากเหตุผลดังกล่าวน่าจะ ทำให้การเปิดรับข่าวสารด้านการป้องกันการเสพยาบ้าและสื่อบุคคลระหว่างเพศชายและเพศหญิงไม่มีความแตกต่างกัน ตามผลของการวิจัยในครั้งนี้

สำหรับเรื่องสถานภาพการสมรสที่ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเปิดรับสารด้านการป้องกันยาเสพติดซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐาน ส่วนทฤษฎีและงานวิจัยที่สอดคล้องหรือขัดแย้งกับเรื่องนี้โดยตรงมีน้อยมาก จะมีก็แต่เพียงงานวิจัยของ แววดา ธนบัตร เท่านั้นที่สอดคล้องคือผลการวิจัยพบว่า สถานภาพการสมรสของบิดามารดาของกลุ่มตัวอย่างไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารการรณรงค์ต่อต้านการเสพยาบ้า

ส่วนระยะเวลาในการทำงานที่ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสารต้านการบ่งกันยาเสพติดจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคลอื่น เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีความแตกต่างกันในระยะเวลาของการทำงาน เพราะมีถึงสามในสี่ส่วนที่มีระยะเวลาทำงานระหว่าง 1-5 ปี ส่วนกลุ่มอื่น ๆ มีน้อยมาก จึงทำให้ผลของการวิจัยออกมาว่า ระยะเวลาในการทำงานไม่มีความแตกต่างหรือไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสารต้านการบ่งกันยาเสพติดทางสื่อมวลชนและสื่อบุคคล

ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า โทรทัศน์เป็นสื่อที่ผู้ใช้แรงงานเปิดรับข่าวสารยาเสพติดและการป้องกันมากกว่าสื่อมวลชนและสื่อบุคคลอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยเรื่อง "การศึกษาสภาพปัญหาเสพติดในกลุ่มผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ : ภาคอุตสาหกรรมของสำนักงาน บ.ป.ส. (2536) โดยเฉพาะช่อง 7 จะเป็นช่องที่ผู้ใช้แรงงานเปิดรับข่าวสารมากที่สุด โดยเปิดรับทุก ๆ รายการและในช่วงเวลา 19.00 น. เป็นต้นไป เป็นช่วงที่ผู้ใช้แรงงานเปิดรับข่าวสารมากที่สุด ส่วนหนังสือพิมพ์และนิตยสารนั้น ผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่ไม่ได้อ่านข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกัน โดยผู้ใช้แรงงานจะอ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมากที่สุด รองลงมาคือนิตยสารที่ออกไปในทางบันเทิง ได้แก่ หนังสือการ์ตูนชายหัวเราะ หนังสือดารารายวันบันเทิง เรื่องที่อ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับข่าวทุกประเภท รองลงมาคือหน้าบันเทิงทุกหน้า ในส่วนของวิทยุส่วนใหญ่จะไม่ได้ฟังข่าวสารเรื่องยาเสพติดแต่จะฟังเพลงแทน โดยสถานีที่ได้รับนั้นก็ไม่น่าจะหมดทุกคลื่นไปเรื่อย ๆ ทุก ๆ สถานี และในส่วนของผู้บุคคลอื่นเป็นสื่อที่ผู้ใช้แรงงานได้รับข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดค่อนข้างน้อย การที่ผู้ใช้แรงงานเปิดรับข่าวสารเรื่องยาเสพติดและการป้องกันจากโทรทัศน์มากกว่าสื่ออื่น ๆ เพราะโทรทัศน์แทบจะรวมเอาเนื้อหาเกือบทุกประเภท ประกอบกับรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจและมีหลากหลายรูปแบบ การรับเนื้อหาข่าวสารนั้นก็สะดวกสบาย เพราะมีทั้งภาพและเสียงประกอบทำให้น่าสนใจน่าติดตามและไม่น่าเบื่อ ส่วนการเปิดรับช่อง 7 มากกว่าสถานีอื่น ๆ เพราะช่อง 7 มีพิธีการส่งสัญญาณที่ควบคุมทุกพื้นที่ สัญญาณภาพก็ค่อนข้างชัดเจน และมีรายการต่าง ๆ หลากหลาย ส่วนการเปิดรับข่าวสารช่วงเวลา 19.00 น. เป็นต้นไปมีมากที่สุด อาจเป็นเพราะเป็นช่วงที่ผู้ใช้แรงงานเสร็จสิ้นภารกิจต่าง ๆ และเป็นช่วงที่สถานีโทรทัศน์กำลังเสนอรายการข่าวและจะต่อยุ่ด้วยรายการละคร ส่วนที่ผู้ใช้แรงงานชอบอ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมากที่สุด

ชอบอ่านข่าวทั่วไป และอ่านคอลัมน์บันเทิง ตลอดจนชอบฟังรายการเพลง อาจเป็นเพราะผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำเพียงแค่ระดับประถมศึกษา การแสวงหาข่าวสารจึงมักจะหาข่าวสารที่เข้าใจง่ายให้ความบันเทิงหรืออภัยหนึ่งก็คือ การเลือกสื่อที่สอดคล้อง (Consistency) กับความรู้ ค่านิยม ความเชื่อ และทัศนคติของตน (สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529)

ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรของผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมกับความรู้เกี่ยวกับสารด้านการป้องกันยาเสพติดที่ได้รับจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล

ในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรกับความรู้เกี่ยวกับสารด้านการป้องกันยาเสพติดที่ได้รับจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคลนั้น พบว่า ลักษณะทางประชากรของกลุ่มผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม ได้แก่ การศึกษาและรายได้ มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสารด้านการป้องกันยาเสพติดที่ได้รับจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับทฤษฎีทางการสื่อสารในส่วนของปัจจัยเกี่ยวกับผู้รับสารที่วิเคราะห์ตามลักษณะประชากร ได้แก่ การศึกษา และสภาพทางเศรษฐกิจ มีผลต่อความรู้ในการรับสาร (สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529) โดยในส่วนของการศึกษา นั้น เป็นตัวแปรที่สำคัญมากต่อประสิทธิภาพการสื่อสารของผู้รับสารซึ่งอาจพบได้ตั้งแต่การอ่านออกเขียนได้ก็ต้องมีการศึกษาระดับหนึ่ง การมีความรู้ความเข้าใจคำศัพท์หรือคำพูดบางประโยคก็อาจต้องการความรู้อีกระดับหนึ่งเช่นเดียวกัน สาขาวิชาที่จบมากก็มีอิทธิพลที่ทำให้บุคคลนั้นมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหนึ่งเรื่องใดต่างกัน นอกจากนี้ในส่วนของการศึกษา ยังสอดคล้องกับทฤษฎีการสื่อสารของ เดวิด เบร์โล (David Berlo, 1960) ที่ได้วิเคราะห์ถึงปัจจัยของการสื่อสารของผู้ถอดรหัสหรือผู้รับสารในแบบจำลองการสื่อสารที่เสนอไว้ในส่วนของระดับความรู้ผู้รับสารที่มีระดับความรู้หรือระดับการศึกษาแตกต่างกันมีแนวโน้มที่จะรับรู้สิ่งรอบข้างแตกต่างกันและมีแนวโน้มที่จะแปลความหมายของข่าวสารแตกต่างกันสรุปว่าผู้รับสารที่ยังมีระดับการศึกษาสูงมากก็จะมีความรู้ความเข้าใจมากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ดังจะเห็นได้จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่าผู้ใช้แรงงานที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไปมีความรู้เกี่ยวกับสารด้านการป้องกันยาเสพติดที่ได้รับจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคลมากที่สุด รองลงมาคือ กลุ่มผู้ใช้แรงงานที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และผู้ใช้แรงงาน

ที่มีการศึกษาแต่ระดับประถมศึกษา จะมีความรู้เกี่ยวกับสารด้านการป้องกันยาเสพติดน้อยที่สุด ส่วนเรื่องรายได้นั้น ตามทฤษฎีการสื่อสารได้กล่าวว่า ฐานะทางเศรษฐกิจ ซึ่งก็รวมถึงรายได้ โดยผู้ที่มีรายได้สูงจะมีความสนใจตนเองและผู้อื่น มีความต้องการจะเห็นสังคมเจริญและมี ส่วนช่วยให้สังคมเจริญขึ้นมากกว่าผู้มีรายได้ต่ำกว่า ซึ่งการจะช่วยพัฒนาตนเองและพัฒนา สังคมให้เจริญนั้น ต้องเกี่ยวกับการพัฒนาองค์ความรู้ด้วย เพราะผู้ที่มีความรู้สูงยิ่งจะทำให้ สามารถใช้ความรู้ให้เกิดการพัฒนาได้มาก และการจะมีความรู้มากได้นั้นปัจจัยในเรื่อง ฐานะหรือรายได้ในการจัดหาแหล่งความรู้ต่าง ๆ เช่นหนังสือ เครื่องรับวิทยุ เครื่องรับ โทรทัศน์ ก็มีโอกาสสูงกว่าผู้มีรายได้ต่ำกว่า ดังจะเห็นได้จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ผู้ใช้ แรงงานที่มีรายได้ยิ่งสูงก็จะมีความรู้เกี่ยวกับสารด้านการป้องกันยาเสพติดที่ได้รับจาก สื่อมวลชนและสื่อบุคคลมากกว่าผู้ใช้แรงงานที่มีรายได้น้อยกว่าคือ ผู้ใช้แรงงานที่มีรายได้ ระหว่าง 6,001-8,000 บาท จะมีความรู้เรื่องสารด้านการป้องกันยาเสพติดมากที่สุด รองลงมาคือผู้ใช้แรงงานที่มีรายได้ 4,001-6,000 บาท, 2,001-4,000 บาท และ ผู้ใช้แรงงานที่มีรายได้ไม่เกิน 2,000 บาท จะมีความรู้เกี่ยวกับสารด้านการป้องกันยา เสาติดและการป้องกันน้อยที่สุด

สำหรับลักษณะทางประชากรของผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระยะเวลาในการทำงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสารด้านการป้องกันยาเสพติดที่ได้รับทางสื่อมวลชนและสื่อบุคคล ซึ่งเป็นการปฏิเสธ สมมติฐานที่ 2 ทั้งนี้ในเรื่องของเพศ สถานภาพการสมรส และระยะเวลาในการทำงาน ไม่มีความแตกต่างกันในการเปิดรับสารด้านการป้องกันยาเสพติดจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล จึงทำให้มีความรู้ในเรื่องนี้ไม่แตกต่างกันด้วย ส่วนเรื่องอายุนั้น เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้ใช้ แรงงานที่มีอายุต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับสารด้านการป้องกันยาเสพติดที่ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่มีอายุคาบเกี่ยวกันอยู่ในระหว่าง 15-30 ปี เป็นกลุ่มที่อยู่ในวัยรุ่นหนุ่มสาวที่การรับรู้อาจจะไม่ค่อยแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัย ของ อรสา บานขาว (2527) และการวิจัยของ แววดา ธนบัตร (2534)

ในส่วน of ความรู้ของผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมนั้น ส่วนใหญ่จะเห็นว่า

สาเหตุของการติดยาส่วนใหญ่เกิดจากเพื่อนชักชวน ปัญหาครอบครัวและการอยากลองยา
กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าพ่อแม่เป็นสื่อบุคคลที่น่าเชื่อถือในการบอกให้เชื่อเรื่องโทษพิษ
และการป้องกันยาเสพติดมากกว่าสื่อมวลชนและสื่อบุคคลอื่น ๆ กลุ่มผู้ใช้แรงงานเห็นว่า
การป้องกันไม่ให้คนติดยาเสพติดที่ดีที่สุดคือการให้พ่อแม่คอยตักเตือนให้ความอบอุ่น ให้
ความสนใจลูก ส่วนความรู้ทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษนั้นผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่เกือบ
ทั้งหมดจะรู้จักว่าสิ่งไหนเป็นยาเสพติด แต่ผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่จะไม่ค่อยรู้ถึงโทษหรือ
อันตรายของยาเสพติดแต่ละชนิดว่ามีอันตรายอย่างไรบ้าง และในส่วนของสถานที่บำบัด
รักษานั้นผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่จะรู้จักแต่ถ้ากระบอกแห่งเดียว ส่วนการไม่ไปบำบัดรักษา
ของผู้ติดยานั้น ผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่เห็นว่า สาเหตุที่ติดยาไม่ไปบำบัดรักษาเพราะกลัวเจ็บ
ปวด กลัวถูกจับกลัวพ่อแม่ทราบกลัวสังคมรังเกียจและจิตใจไม่เข้มแข็งพอ ซึ่งสาเหตุต่างๆ
เหล่านี้ ผู้วิจัยเห็นว่าต้องแก้ที่ตัวคนตามทฤษฎีของเฮเลน นาวลิส(Helen Nowlis, 1975)
ซึ่งได้ใช้เทคนิควิธีการทางสังคมจิตวิทยา(The Psycho-Social Model) ให้ความสำคัญ
กับตัวคนหรือพฤติกรรมเป็นหลัก โดยศึกษาหาสาเหตุของการใช้ยาอย่างลึกซึ้ง พยายามให้
ข่าวสารความรู้และปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้องกล้ายอมรับความจริงและยอมรับการรักษา ส่วนผู้
ที่ยังไม่ติดก็จะได้รับความรู้ความเข้าใจและความเชื่อที่จะช่วยให้บุคคลมีบุคลิกภาพที่เข้มแข็ง
สามารถแก้ปัญหาโดยไม่ต้องติดยาเสพติด

ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรของผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมกับ
ทัศนคติต่อการใช้ยาเสพติดและการป้องกัน

ผลการวิจัยในส่วนนี้พบว่า ลักษณะทางประชากรของผู้ใช้แรงงาน ได้แก่ การ
ศึกษามีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการใช้ยาเสพติดและการป้องกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 3
ที่ตั้งไว้ จึงสอดคล้องกับทฤษฎีการสื่อสารของเดวิด เบอร์โล(David Berlo, 1960) ที่
กล่าวว่าทั้งความเชื่อ ค่านิยม และอุดมการณ์ ซึ่งเป็นเรื่องของทัศนคตินั้น ถึงแม้จะเป็นสิ่งยึด
เหนี่ยวทางจิตใจก็ตาม แต่ก็มีพื้นฐานมาจากความรู้ ประสบการณ์และสภาพแวดล้อม ดังนั้น
การที่คนยังมีการศึกษาสูงก็ยิ่งมีความรู้มากและจะมีทัศนคติต่อสิ่งต่าง ๆ ได้ถูกต้องมากกว่า
คนที่มีการศึกษาดำกว่า แต่อย่างไรก็ตามจากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า กลุ่มผู้ใช้แรงงาน
ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการใช้ยาเสพติดและจะเห็นด้วยกับ

การป้องกันยาเสพติดมากกว่ากลุ่มผู้ใช้แรงงานที่มีความรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป และกลุ่มผู้ใช้แรงงานที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ตามลำดับ จากผลการวิจัยครั้งนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้ใช้แรงงานที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการ ใช้น้ำยาเสพติดและจะเห็นด้วยกับการป้องกันยาเสพติดมากกว่ากลุ่มผู้ใช้แรงงานที่มีการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป ซึ่งขัดแย้งกับทฤษฎีที่ว่ายิ่งผู้มีการศึกษาสูงกว่าก็ยิ่งมีทัศนคติ ที่ถูกต้องมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำกว่า การที่ผลการวิจัยออกมาเช่นนี้ก็คงเป็นเพราะว่า หลักสูตรการเรียนการสอนเรื่องสิ่งเสพติด/ยาเสพติดในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการสอดแทรกเนื้อหา เรื่องยาเสพติดและการป้องกันสิ่งเสพติด ไว้ในวิชาต่าง ๆ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้แก่ วิชาสุขศึกษา พ.013 มีเนื้อหาเรื่องการหลีกเลี่ยงสิ่งเสพติดและ การใช้น้ำยาสามัญประจำบ้านและยาสมุนไพร วิชาสังคมศึกษา ส 101 เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการ ปฏิบัติตามหลักธรรมในการพัฒนาตนเอง และวิชาวิทยาศาสตร์ ว 203 ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการ หลีกเลี่ยงสิ่งที่เป็นพิษในอาหาร ดังนั้นจากโครงสร้างหลักสูตรดังกล่าวทำให้ผู้จบการศึกษา ระดับมัธยมต้นยังจดจำเนื้อหาและความรู้ต่างๆ ได้ดีกว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอน ปลายขึ้นไป ซึ่งอาจจะลืมเลือนเนื้อหาและความรู้ที่ได้รับไปบ้าง แต่อย่างไรก็ตาม ความ แตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของทัศนคติต่อการใช้น้ำยาเสพติดและการป้องกันระหว่างผู้ใช้แรงงาน ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมากกว่าผู้ใช้แรงงานที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอน ปลายขึ้นไปอยู่เพียงเล็กน้อยคือ 1.8092 กับ 1.8017 ซึ่งค่าเฉลี่ยมีความแตกต่างกัน เพียง .0075 เท่านั้น

ส่วนลักษณะทางประชากรของผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ สถานภาพการสมรส และระยะเวลาในการทำงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติ ต่อการใช้น้ำยาเสพติดและการป้องกัน ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ 3 นั้น อาจเป็นเพราะความ แตกต่างระหว่างเพศ อายุ รายได้ สถานภาพสมรส และระยะเวลาในการทำงานของผู้ใช้ แรงงาน ไม่มีความแตกต่างกัน ในเรื่องของความรู้เกี่ยวกับสารด้านการป้องกันยาเสพติดที่ ได้รับจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล และตามทฤษฎีการสื่อสารของ เดวิด เบอร์โล (David Berlo, 1960) ที่ว่าทัศนคติคือความเชื่อ ค่านิยม และอุดมการณ์ มีพื้นฐานมาจากความรู้และ

ประสบการณ์ ดังนั้นเมื่อความรู้ไม่มีความแตกต่างกัน ทักษะก็ย่อมจะ ไม่มีความแตกต่างกันด้วย

สำหรับทัศนคติของผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมนั้น ผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่ คิดว่า เพื่อนมีอิทธิพลต่อการลงยาเสพติดมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของพอลสัน (Paulson, 1971) ที่ระบุว่าเพื่อนเป็นแหล่งสำคัญที่ได้มาซึ่งสารเสพติดและการลงยาถึงร้อยละ 77 และในการช่วยเหลือผู้ติดยา นั้น ผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่เห็นว่าควรพยายามบอกผู้เสพยาให้เลิกและให้ไปรักษา ส่วนทัศนคติต่อของคนที่ติดยาได้ง่ายนั้นผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นเพราะนิสัยส่วนตัว การอยากลองและการคบเพื่อนไม่ดี ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของพอลสัน (PAULSON, 1971) เช่นเดียวกัน ส่วนผู้ค้ายาเสพติดนั้นผู้ใช้แรงงานเห็นว่าควรมีบทลงโทษรุนแรงในชั้นจำคุกตลอดชีวิต และสำหรับคำพูดและข้อความโฆษณาที่จะเชิญชวนผ่านทางวิทยุและโทรทัศน์นั้น ผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่เห็นว่าควรจะเป็นคำพูดที่เกี่ยวกับการแนะนำตักเตือนชี้แจงไม่ให้ไปลองเสพยา ส่วนทัศนคติต่อเรื่องของโทษพิษของยาเสพติด การป้องกันการจับกุมผู้ค้าและปัญหาของการบำบัดรักษานั้น ผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่มีทัศนคติถูกต้องในเรื่องนี้ แต่อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยพบว่าระดับความสนใจเกี่ยวกับเรื่องของยาเสพติดทั้งในเรื่องการจับกุมผู้ค้ายา สถานการณ์ของยาเสพติดในระดับชาติและทั่วโลก การป้องกันการต่อต้าน ผลของยาเสพติดต่อสุขภาพและสังคม ตลอดจนเรื่องการบำบัดรักษาผู้ติดยา นั้นผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่จะให้ความสนใจ อยู่แค่ระดับ สนใจบ้าง ส่วนผู้ใช้แรงงานที่สนใจเรื่องยาเสพติดมากนั้นก็มียุ่่น้อย เฉลี่ยแล้วไม่ถึงหนึ่งในสี่ของผู้ใช้แรงงานทั้งหมด สาเหตุที่ผู้ใช้แรงงานให้ความสนใจข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับยาเสพติดน้อย คงเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของความสัมพันธ์ที่มีต่อข่าวสาร (สุจิตยธรรมมาธิราช, 2529) คือความต้องการที่เป็นประโยชน์ต่อตน (Utilization) โดยผู้รับสารจะเปิดรับข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองเป็นสำคัญ เช่น ฟังเพลงเพื่อความบันเทิง ฟัง อ่านข่าวกีฬา หรืออ่านข่าวที่เป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพ เป็นต้น ดังนั้น การที่ผู้ใช้แรงงานให้ความสนใจข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดน้อย ก็อาจจะเป็นเพราะคิดว่าข่าวสารเหล่านี้ไม่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง โดยตรงในเรื่องนี้คงจะต้องนำมาพิจารณาเพื่อหาทางสร้างทัศนคติกับผู้ใช้แรงงานให้เห็นถึงความสำคัญและเกิดความสนใจข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดให้มากกว่านี้

ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเปิดรับสารด้านการป้องกันยาเสพติดกับความรู้เกี่ยวกับสาร
เสพติดและการป้องกัน

จากการวิจัยพบว่า อัตราการเปิดรับสารด้านการป้องกันยาเสพติดจากสื่อมวลชน และสื่อบุคคลของกลุ่มผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสารเสพติดและการป้องกัน นั่นคือผู้ใช้แรงงานที่มีอัตราการเปิดรับสารด้านการป้องกันยาเสพติดมากก็จะมีความรู้มากตามไปด้วย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 4 ที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับทฤษฎีการสื่อสารของเดวิด เบร์โล (David Berlo, 1960) ที่กล่าวถึงลักษณะการสื่อสารของผู้รับสาร ในเรื่องของความรู้ว่าความรู้ที่เกิดขึ้นได้ทั้งในระบบและนอกระบบการศึกษาเป็นความรู้ที่แสวงหาจากชีวิตประจำวันประสบการณ์ทำงาน การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การอ่านข่าวสาร หรือการชมภาพยนตร์ ฯลฯ โดยความรู้ของผู้รับสารนั้นจะแตกต่างกันตามการเปิดรับสารดังกล่าวที่ต่างกันคือ ผู้ที่เปิดรับสารมากกว่าก็จะมีความรู้มากกว่า และผลการวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับการวิจัยของ แววดา ธนบัตร (2534) ที่พบว่า การเปิดรับข่าวสารการรณรงค์ต่อต้านการเสพยาบ้ามีความสัมพันธ์กับความรู้จากการรณรงค์ต่อต้านการเสพยาบ้า อย่างไรก็ตามในการวิจัยครั้งนี้พบว่า การเปิดรับข่าวสารของผู้ใช้แรงงาน โดยเฉพาะการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนนั้นเป็นการเปิดรับเพื่อความบันเทิงและข้อมูลข่าวสารประเภทข่าวและความรู้ต่าง ๆ นั้น ก็สอดคล้องอยู่เป็นระยะๆ หรือแม้แต่เนื้อหาเรื่องยาเสพติดและการป้องกันก็เช่นเดียวกันได้มีการเผยแพร่ในรูปของสเปคตาคิว สเปคตาทอล์กโชว์ บทความในหนังสือพิมพ์ นิตยสาร จึงทำให้ผู้ใช้แรงงานมีความรู้ความเข้าใจเรื่องยาเสพติดดีพอสมควร และถือว่าผู้ใช้แรงงานมี "ภูมิคุ้มกัน" ยาเสพติดในระดับหนึ่ง

ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเปิดรับสารด้านการป้องกันยาเสพติดกับทัศนคติต่อการใช้ยา
เสพติดและการป้องกัน

จากการวิจัยพบว่าอัตราการเปิดรับสารด้านการป้องกันยาเสพติดจากสื่อมวลชน และสื่อบุคคลของกลุ่มผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการใช้ยาเสพติดและการป้องกัน นั่นคือ ผู้ใช้แรงงานที่มีอัตราการเปิดรับสารด้านการป้องกันยาเสพติดมากก็จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการใช้ยาเสพติดและจะเห็นด้วยกับการป้องกันยาเสพติด

มากตามไปด้วย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 5 ที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ
 แวนดา ชนบัตร (2534) ที่พบว่า การเปิดรับข่าวสารการรณรงค์ต่อต้านการเสพยา
 มีความสัมพันธ์กับทัศนคติ จากการรณรงค์ต่อต้านการเสพยา คือ เยาวชนในเขตกรุงเท
 มมหานครที่เปิดรับข่าวสารมากจะมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อการรณรงค์ต่อต้านยา
 มากกว่า เยาวชนที่เปิดรับข่าวสารน้อยกว่า และในแนวคิดตามทฤษฎีของ เดวิด เบอโรโล (David
 Berlo, 1960) ที่กล่าวว่าลักษณะการสื่อสารของผู้รับสารจะมีลักษณะแตกต่างกันตามปัจจัย
 ของการสื่อสารโดยปัจจัยเกี่ยวกับทัศนคตินั้น ถึงแม้จะเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจก็ตาม แต่ก็
 มีพื้นฐานมาจากความรู้ ประสบการณ์และสภาพแวดล้อมคือ ผู้ที่มีความรู้ในเรื่องนั้นมาก ๆ
 ก็จะมีทัศนคติที่ถูกต้องกับเรื่องนั้น ๆ มากกว่าผู้ที่มีความรู้ต่ำกว่า ดังนั้น การที่ผู้ใช้แรงงาน
 ที่เปิดรับสารด้านการป้องกันยาเสพติดจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคลมากจึงมีความรู้มากและ
 ทำให้มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการใช้ยาเสพติด และจะเห็นด้วยกับการป้องกันยาเสพติดมากกว่า
 ผู้ใช้แรงงานที่เปิดรับข่าวสารด้านการป้องกันยาเสพติดจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคลน้อย

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับสารเสพติดและการป้องกันกับทัศนคติต่อการใช้ยาเสพติดและการป้องกัน

จากการวิจัยพบว่า ความรู้เกี่ยวกับสารเสพติดและการป้องกันของผู้ใช้แรงงาน
 ในโรงงานอุตสาหกรรม มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการใช้ยาเสพติดและการป้องกันมากก็จะมี
 ทัศนคติที่ไม่ดีต่อการใช้ยาเสพติดและจะเห็นด้วยกับการป้องกันยาเสพติดมากตามไปด้วยซึ่ง
 ก็เป็นไปตามสมมติฐานที่ 6 ที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการสื่อสารของ เดวิด เบอโรโล
 (David Berlo) คือผู้ที่มีความรู้มากก็จะมีทัศนคติถูกต้องมากขึ้น และสอดคล้องกับ
 สมมติฐานที่ 4 และสมมติฐานที่ 5 ของการวิจัยครั้งนี้ อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าผลการวิจัย
 ครั้งนี้ พบว่าผู้ใช้แรงงานที่มีความรู้มากก็จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการใช้ยาเสพติด และจะเห็น
 ด้วยกับการป้องกันยาเสพติดมากกว่าผู้ใช้แรงงานที่มีความรู้เกี่ยวกับสารด้านการป้องกัน
 ยาเสพติดน้อยกว่าก็ตาม แต่ความรู้และทัศนคติที่มีต่อสิ่งเสพติดยังไม่ลึกซึ้งเพียงพอ เพราะผู้
 ใช้แรงงานส่วนใหญ่จะรู้แต่ว่ายยาเสพติดแต่ละประเภทมีอันตรายแต่ไม่สามารถบอกชัดเจนไป
 ได้ว่าอันตรายอย่างไรและมากน้อยแค่ไหน ซึ่งคงจะต้องมาพิจารณาในแง่ของเรื่องที่ทำกา
 รรณรงค์และเผยแพร่ความรู้เรื่องยาเสพติดและการป้องกัน ทั้งสื่อมวลชนและสื่อบุคคลว่าได้

ให้เนื้อหาเรื่องอันตรายของยาเสพติดแต่ละประเภทไปมากน้อยแค่ไหน และเนื้อหาที่ง่ายต่อการเข้าใจหรือเปล่า เพราะผู้ใช้แรงงานจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ส่วนใหญ่มีการศึกษาแค่ระดับประถมศึกษาเท่านั้น ซึ่งอาจจะมีผลต่อการรับรู้เนื้อหาข่าวสารที่ยากเกินไป จึงควรที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่สื่อต่าง ๆ เรื่องยาเสพติดและการป้องกันควรนำไปพิจารณาด้วย

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่ผู้ใช้แรงงานรับข่าวสารด้านการป้องกันยาเสพติดมากที่สุด ดังนั้นจึงควรจะเน้นการให้ข่าวสารผ่านสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
2. จากการวิจัยพบว่าผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่เปิดรับสื่อมวลชนเพื่อความบันเทิง ดังนั้น จึงควรแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดในรายการบันเทิงต่าง ๆ โดยไม่ให้ผู้รับสารรู้ตัว เช่น รายการเพลง รายการเกมโชว์ รายการละคร โดยเฉพาะนักจัดรายการวิทยุ ในรายการเพลงนี้มีส่วนสอดแทรกข่าวสารด้านการป้องกันยาเสพติดได้มาก สำหรับสื่อสิ่งพิมพ์เช่นหนังสือพิมพ์ นิตยสาร การ์ตูนขยหัวเราะ หนังสือดารารายวัน และหนังสืออื่น ๆ ควรสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดลงในนวนิยาย การ์ตูน หรือลงข่าวเกี่ยวกับดาราดิตยาเสพติดแล้วมีผลเสียตามมา เช่น ประสาทหลอน ทำให้เสียชีวิต เป็นต้น
3. การใช้สื่อบุคคลในการเผยแพร่และโน้มน้าวใจให้ความรู้และการป้องกันยาเสพติดควรมีมากกว่านี้ โดยเฉพาะในโรงงานอุตสาหกรรม โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอย่างเช่น สำนักงาน ป.ป.ส. และกระทรวงสาธารณสุข ควรจะออกไปให้ความรู้หรืออบรมเพื่อการป้องกันยาเสพติดแก่ผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมและในโรงงานเองควรมีบุคลากรที่ทำหน้าที่ให้ความรู้และให้คำปรึกษาแก่ผู้ใช้แรงงานประจำอยู่ทุกโรงงาน
4. ควรจัดให้มีโครงการ "เพื่อนช่วยเพื่อน" ขึ้นในโรงงาน โดยอาศัยเพื่อนซึ่งจากการวิจัยพบว่ามีอิทธิพลต่อการชักชวนและการลองยาสูงมาก ดังนั้นควรจัดโครงการนี้ขึ้นโดยให้เพื่อนเป็นสื่อให้คำแนะนำที่ดี ๆ แก่เพื่อนร่วมงานเพื่อไม่หันไปพึ่งยาเสพติด

5. จากผลการวิจัยพบว่า โรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางถึงขนาดย่อมส่วนใหญ่ยังขาดสวัสดิการให้กับคนงาน เช่น ที่อ่านหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์และเครื่องฉายวิดีโอเสียงตามสาย วิทยุ ห้องทำกิจกรรม และชมรมพนักงาน ซึ่งสวัสดิการเหล่านี้เป็นสิ่งที่สามารถเป็นแหล่งให้ความรู้และการพักผ่อนในช่วงเวลาว่างของคนงานได้เป็นอย่างดี จึงควรให้โรงงานต่าง ๆ พิจารณาเพิ่มสวัสดิการเหล่านี้ซึ่งจะเป็นส่วนช่วยให้ผู้ใช้แรงงานใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ไม่หมกมุ่นและหันไปพึ่งยาเสพติด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเฉพาะกลุ่มผู้ใช้แรงงาน 4 ประเภท ได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรมผลิตเฟอร์นิเจอร์ รองเท้า กาว และอาหารกระป๋อง ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลเท่านั้น จึงใคร่เสนอแนะว่าการวิจัยครั้งต่อไป ควรขยายไปยังผู้ใช้แรงงานในโรงงานประเภทอื่น ๆ และขยายพื้นที่ออกไปทั่วประเทศหากสามารถทำได้ เพื่อให้ผลที่ได้สามารถสรุปอ้างอิงนำไปใช้ได้อย่างกว้างขวาง
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติต่อการป้องกันยาเสพติดของกลุ่มผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมกับผู้ใช้แรงงานประเภทอื่น ๆ เช่น ผู้ใช้แรงงานภาคบริการ และผู้ใช้แรงงานภาคเกษตร เพราะผู้ใช้แรงงานแต่ละประเภทมีลักษณะทางกายภาพและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่แตกต่างกัน อาจจะทำให้ได้ผลการวิจัยที่แตกต่างกัน ทำให้สามารถนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบและปรับปรุงหรือวางแผนการใช้สื่อให้สอดคล้องกับแต่ละกลุ่มผู้ใช้แรงงานต่อไป
3. ควรทำการศึกษาในเชิงวิเคราะห์เนื้อหา(Content analysis) ของสื่อมวลชนทุกประเภทเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด เพื่อนำผลดังกล่าวมาปรับปรุงหรือออกแบบสาร (Message Design) ให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ